

УДК 330.322:378-057.875

*Карий О.І.,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту організацій,
Бохонко І.В.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту організацій,
Національний університет «Львівська політехніка»*

ПІДПРИЄМНИЦЬКІ НАМІРИ СТУДЕНТІВ І СТУДЕНТОК ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Підприємництво є основним фактором економічного зростання, яке стимулює інновації, створює робочі місця та підвищує соціально-економічний розвиток. У молодіжному середовищі, зокрема серед студентів економічних спеціальностей, підприємницькі наміри відіграють важливу роль у формуванні майбутньої економічної поведінки. Вищі навчальні заклади мають прагнути надати студентам якісну освіту для їх успішної підготовки до майбутньої професійної діяльності та формування гармонійно розвиненої, особистісно зрілої та соціально активної особистості, здатної забезпечити сталий розвиток соціальних систем (Halkiv L., Ziemiański P., 2024). Проте в українському контексті проблематика підприємницьких намірів студентів залишається недостатньо дослідженою.

Дослідження проводилося в рамках міжнародного проекту SEAS та охопило в Україні 250 студентів спеціальностей «Менеджмент», «Маркетинг» та «Економіка» на першому рівні вищої освіти. У структурі вибірки було 60% чоловіків ($n = 150$) і 40% жінок ($n = 100$).

Середній рівень підприємницьких намірів студентів становив 4,2 за п'ятибальною шкалою, де 5 найвищий бал, а 1 - найнижчий.

Чоловіки демонструють вищий рівень підприємницьких намірів, особливо в готовності докладати зусиль для створення власного бізнесу (середній бал — 4,4 для чоловіків проти 4,0 для жінок) (рис. 1). Ці результати в цілому співпадають з іншими дослідженнями (Santos et al., 2021; Лісовська Л., 2023) і пояснюються соціокультурними факторами, такими як гендерні стереотипи та очікування, зокрема що чоловіки є більш терпимими до ризику. Жінки демонструють меншу готовність бути підприємцями, що, на думку Ferreira et al. (2022), може бути зумовлена меншим доступом до ресурсів (фінансування, нетворкінг) і стереотипами про жіночі ролі в суспільстві.

Цікаво, що гендерні розбіжності найбільше виражені в студентів спеціальності «Менеджмент», де відповіді чоловіків формують середній бал на

рівні 4,4, а відповіді жінок — 4,1. Тому перспективними є подальші дослідження відмінностей підприємницьких намірів серед студентів однієї галузі знань.

Список використаних джерел:

1. Halkiv, L., & Ziemiański, P. (2024). *Paid work activity and entrepreneurial cognitions of students: Evidence from European emerging economies*. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*, 16(2), 273–287. <https://doi.org/10.1108/JEEE-07-2021-0291>
2. Santos, G., Marques, C. S., & Ferreira, J. J. (2021). *Women entrepreneurs: The role of self-efficacy and fear of failure*. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 13(2), 142–160.
3. Лісовська Л. (2023). *Гендерна рівність у місцевому самоврядуванні: теоретико-методологічний аспект*. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія “Проблеми економіки та управління”, Vol. 7, No. 2, 91-101. <https://doi.org/10.23939/semi2023.02.091>
4. Ferreira, J. J., Fernandes, C. I., & Ratten, V. (2022). *Entrepreneurial ecosystems and gender: A comparative study*. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*, 14(5), 789–811.

УДК 004.8:339.137.2

Волошин А.В.,

*PhD Economics, старший викладач
кафедри маркетингу та управління бізнесом,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

**ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КРАЇНИ**

У сучасному світі стрімкий розвиток цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ), стає ключовим фактором, що визначає рівень конкурентоспроможності країн на глобальній арені. ШІ вже не є лише інструментом автоматизації процесів — він трансформує економіку, переосмислює моделі ведення бізнесу, змінює ринок праці та відкриває нові можливості для сталого розвитку. Країни, які успішно впроваджують ШІ у стратегічні сектори, включаючи промисловість, медицину, освіту, безпеку та державне управління, отримують вагомий конкурентну перевагу.

Очікується, що до 2030 року ШІ додасть \$15,7 трильйона до світової економіки, значна частина з яких припаде на ринки, що розвиваються. Цей прогноз підкреслює значний потенціал ШІ саме для країн, що перебувають на шляху розвитку, адже технології можуть стати рушієм змін у тих секторах, де традиційно існували перешкоди для зростання.